

MEZIŘÍČSKÉ KALENDÁRIUM DUBEN 2014

1.4.1929 – se narodil ve Valašském Meziříčí chrámový malíř František Petrák. Vyučil se u svého otce a pokračoval v jeho práci. Renovoval malby benediktinského mnicha v Monte Cassině v ústavním kostele Marianum, v kostele františkánek v Opavě a dalších církevních objektech v Čechách, na Moravě i na Slovensku, mj. ve farním kostele ve Valašském Meziříčí a v kapli sv. Sarkandra na Hostýně. Spolupracoval také s Františkem Podešvou a s Janem Obšilem na scénických výpravách v Městském divadle v Ostravě. Zemřel 19. 2. 2008 ve Valašském Meziříčí – **85 let**

5.4.1574 – se narodil Jan Fučík, autor meziříčských pamětí z let 1539 – 1635. Jelikož Jan Fučík zemřel v červnu nebo červenci 1631, doplnil závěr jeho pamětí neznámý autor. – **540 let.**

Leta 1608 byl (purkmistrem – pozn. J.K.) Ondřej Labutinský a Jiří Širuček. Za těch ženil jsem se podruhé. Bral jsem Elišku, zůstalú vdovu po nebožtíku Janovi Mlynaříkovi. Ta mi umřela 1623, den sv. Mikuláše, právě v svítání. Pochována v Krásně.

(Z Fučíkových pamětí)

8.4.1869 – se narodil v Hošťálkové MUDr. Jan Bohuslav Kraicz, lékař ve Valašském Meziříčí, osobní přítel T.G.Masaryka a propagátor jeho myšlenek. MUDr. Kraicz se ve Valašském Meziříčí aktivně účastnil veřejného života. Spolu s T.G. Masarykem se zasloužil o vznik Dívčího reformního gymnasia ve Valašském Meziříčí. Po vzniku samostatného Československa byl pověřen Alicí Masarykovou, aby na Slovensku vybudoval strukturu orgánů Československého červeného kříže. Později působil jako přednosta expozitury ministerstva zdravotnictví v Bratislavě. Zemřel 29.4.1929 v Praze. – **145 let**

Přehlížíme-li životní činnost prvního našeho presidenta, vidíme, jak se stal z jeho pobytu r. 1905 na Valašsku logický článek dalšího organického vývoje a příprav k osvoboditelskému dílu. Rok 1905 takřka připravil půdu pro jeho kandidaturu za říšského poslance pro památné volby roku 1907, při nichž byl Masaryk zvolen poslancem do říšské rady...

(Z textu MUDr. Kraicze o T.G. Masarykovi)

12.4.1944 – se narodil v Přerově archivář a historik PhDr. Ladislav Baletka. V roce 1961 maturoval na vsetínském gymnasiu, poté vystudoval na filosofické fakultě University Karlovy v Praze obor archivnictví a pomocné vědy historické. Téměř celý jeho profesní život je spojen se Státním okresním archívem ve Vsetíně, v němž vykonával v letech 1974 – 2008 funkci ředitele. Uspořádal velké množství archívů měst, obcí, spolků. Zpracoval dějiny měst Valašského Meziříčí a Vsetína i řady obcí – např. Huslenek, Horní Bečvy, Janové, Karolinky, Oznice, Zubří. Jeho zájem o dějiny judaismu na Valašsku vyústil ve vypracování publikace Židé v dějinách Valašského Meziříčí. Od roku 1998 působil jako

zastupitel a posléze jako radní města Valašského Meziříčí Zemřel dne 25.6.2011 ve Valašském Meziříčí. – **70 let**

Převážná část Židů v Krásně i Meziříčí se věnovala spíše drobným živnostem – lákal je zejména obchod, méně již řemesla. To byl ovšem pozůstatek dřívějšího vývoje, kdy bylo Židům vykonávání řemesel odpíráno, nehledě na existující cechovní omezení. Největší přínos Židů a židovského kapitálu však spočíval v budování průmyslové struktury tohoto regionu.

(Úryvek z knihy Ladislava Baletky Židé v dějinách Valašského Meziříčí)

16.4.1944 – se narodil v Krhové kulturní pracovník Josef Fabián. Je zakladatelem divadla Schod a autorem řady jeho her. Napsal Slovník nespisovného jazyka valašského, Slovník osobností východní Moravy, dále mnoho novinových sloupků, textů, epigramů a básní. V letech 1990 - 2000 byl ředitelem Kulturního zařízení města Valašského Meziříčí, redigoval časopis Šipinky, byl vydavatelem a šéfredaktorem Valašských novin. Spolupracoval s redakcí Obelisku, později Objektivu a Valašské panoramy. V lednu 2012 mu byla udělena Cena města Valašského Meziříčí. Zemřel 12. března 2012 ve Valašském Meziříčí. – **70 let**

Valach a hudba patří k sobě jako kapsa a kapsář. Bačové odpradávná hráli a zpívali až se hory zelenaly. V údolích, protože tam ozvěna nebyla nejlepší, sdružovali se ve sbory. Již léta páně MDXL vzniklo Tovaryšstvo písma, sdružení valašských mnichů, krátících si chvíle mezi modlitbami zpěvem.

(Josef Fabián – z Manifestu umění pravého)

20.4.1739 – byli ve Valašském Meziříčí popraveni zbojníci Jan Ostřanský z Velké Lhoty a Martin Javorovský ze Stříteže. Patřili k početné bandě lupičů, kteří pašovali sůl z Polska na Moravu a přepadávali především fary, kde loupili. Po rozsáhlém vyšetřování bylo nakonec 22 těchto zbojníků v různých městech severovýchodní Moravy popraveno. – **275 let**

25.4.1884 – se narodil v Bakově nad Jizerou grafik Rudolf Livora. Věnoval se malířství a lidové ornamentice, přičemž zpracovával zejména náměty ze Slovácka. Působil jako asistent na Zemské gobelínové škole ve Valašském Meziříčí, navrhl řadu gobelínů a koberců. Zemřel 1.1.1958 v Bakově nad Jizerou. – **130 let**

25.4.1934 – byla provedena přeměna sklářské firmy S.Reich a spol. na akciovou společnost. Po letech hospodářské krize se firma dostala do vážných odbytových potíží, obchody stagnovaly, banky odmítaly poskytovat další úvěry a nedostávalo se peněz na výplaty. Poslední senioršéf firmy Alois Reich neodolal tlaku bank, dělníků i veřejných činitelů a souhlasil s přeměnou firmy na akciovou společnost, čímž se zabránilo prohlášení konkursu na firmu. – **80 let**

28.4.1919 – se ve Valašském Meziříčí konala hojně navštívená přednáška zakladatele československého skautingu prof. Antonína Benjamina Svojsíka. – **95 let**

Zpracoval Josef Kramář